

Yuwakai Protocol Lerarenopleiding

Dick Willems
8 maart 2020
Versie 1.0

YU 友
WA 和
KAI 会

Versies

0.1	30-05-2019	Eerste conceptversie.
0.2	13-08-2019	Commentaar opleidingscommissie verwerkt
0.3	12-10-2019	Commentaar bestuur verwerkt
0.4	19-01-2020	Commentaar ALV verwerkt
0.5	09-02-2020	Commentaar eerste ronde betrokkenen verwerkt: <ul style="list-style-type: none"> • Opleidingscommissie organiseert een kickoff en evaluatie met begeleiders • Template toegevoegd voor tijdsplanning cursist
1.0	08-03-2020	Versie 1 voor het bestuur

Inhoudsopgave

Versies.....	2
Inhoudsopgave	3
Context	4
Hoofdstuk 1: De opleiding.....	5
Niveau 2.....	5
Niveau 3.....	5
Aikido Nederland en Yuwakai	6
Het Aikido Nederland-gedeelte.....	6
Het Yuwakai-gedeelte	8
Toegangseisen aan deelnemers	14
Niveau 2	14
Niveau 3	14
EVC	14
Hoofdstuk 2: Organisatie	15
De opleidingscommissie	15
Taken van de opleidingscoördinator.....	15
Taken van de overige commissieleden	15
Verantwoordelijkheden praktijkbegeleiders	16
Niveau 2	16
Niveau 3	18
Verantwoordelijkheden PvB beoordelaars	19
Bijlage 1: Tijdslijn opleidingscommissie	20
Niveau 2.....	20
Niveau 3.....	22
Bijlage 2: Tijdslijn cursist.....	24
Niveau 2.....	24
Niveau 3.....	25

Context

Yuwakai mag in toenemende mate hoger gegradueerde aikidoka's tot haar leden rekenen. In veel dojo's is het gebruikelijk dat deze hoger gegradueerden ook meer verantwoordelijkheid krijgen, zoals het geven van (delen van) lessen, assisteren bij kyu-examens, het helpen bij het organiseren van evenementen et cetera. Daarnaast leert de ervaring dat een deel van deze yudansha uiteindelijk zelfstandig een dojo zal willen openen.

Om deze mensen goed hierop voor te bereiden organiseert Yuwakai samen met Aikido Nederland een rijkserkende lerarenopleiding. Deze wordt gegeven in twee afzonderlijke niveaus: niveau 2 (assistent-leraar) en niveau 3 (zelfstandig leraar/dojohouder).

In dit document wordt een beschrijving gegeven van de organisatie van deze opleidingen.

Hoofdstuk 1: De opleiding

Het doel van de lerarenopleiding is om de aankomende leraar voor te bereiden op de verantwoordelijkheden die deze activiteiten met zich mee zullen brengen. De opleiding wordt gegeven op twee niveaus: niveau 2 (assistent-leraar) en niveau 3 (zelfstandig leraar/dojohouder).

Niveau 2

Op niveau 2 worden cursisten voorbereid op de verantwoordelijkheden die een assistent-leraar heeft. Een assistent-leraar moet de hoofd-leraar kunnen ondersteunen bij verschillende taken. De belangrijkste hiervan is het overnemen van (gedeeltes van) de lessen, maar er zijn ook andere zaken waaraan een assistent-leraar een bijdrage moet kunnen leveren. Onderstaande competenties zullen worden getoetst in de niveau 2 lerarenopleiding (zogenaamde Proeven van Bekwaamheid; PvB). Deze zijn vastgesteld door Aikido Nederland en niet beïnvloedbaar door Yuwakai:

- Lesgeven;
- Assisteren bij het afnemen van examens;
- Ondersteuning leveren bij het organiseren van evenementen.

Niveau 3

Op niveau 3 worden cursisten voorbereid op de verantwoordelijkheden die een zelfstandig dojohouder heeft. Ook hierbij gaat het niet alleen om lesgeven, maar ook om het succesvol runnen van een dojo en het op langere termijn begeleiden van leerlingen. Onderstaande competenties zullen worden getoetst in de niveau 3 lerarenopleiding (zogenaamde Proeven van Bekwaamheid; PvB). Deze zijn vastgesteld door Aikido Nederland en niet beïnvloedbaar door Yuwakai:

- Lesgeven;
- Het zelfstandig afnemen van examens;
- Het zelfstandig organiseren van dojostages;
- Het organiseren van dojo-activiteiten;
- Het aansturen van assistent-leraren;

Aikido Nederland en Yuwakai

De opleiding is gesplitst in een centraal gedeelte, dat door Aikido Nederland wordt georganiseerd, en een decentraal gedeelte, dat door Yuwakai wordt georganiseerd. Het decentrale deel is dan ook de verantwoordelijkheid van Yuwakai, en omvat minimaal de begeleiding van de cursisten en het ondersteunen en beoordelen van de verschillende Proeven van Bekwaamheid die moeten worden uitgevoerd door de cursist.

De doelstellingen van de opleiding zijn door Aikido Nederland geformuleerd en zijn te lezen in de documenten "Handleiding Aikido Lerarenopleiding niveau 2" en "Handleiding Aikido Lerarenopleiding niveau 3". Deze doelstellingen zijn gebonden aan landelijke regelgeving en ministerieel vastgestelde beroepsprofielen.

Het Aikido Nederland-gedeelte

Aikido Nederland organiseert hierbij een aantal plenaire bijeenkomsten en voert de toetsing uit. Deze toetsing vindt tweeledig plaats:

- Door een praktijkexamen af te leggen voor een aantal onafhankelijke beoordelaars. In dit onderdeel wordt de didactische competentie getoetst (het daadwerkelijke lesgeven);
- Door het beoordelen van een portfolio dat documentatie van een aantal andere opdrachten bevat. Dit portfolio wordt samengesteld door de cursist.

Niveau 2

Plenaire bijeenkomsten

Door Aikido Nederland wordt op niveau 2 een aantal onderwerpen plenair gedoceerd. Voor een specificatie, zie de opleidingsagenda van Aikido Nederland.

Toetsing

Zoals eerder gesteld omvat de toetsing zowel een praktijk-examen waarin de kandidaat een les moet geven, als het samenstellen van een portfolio waarin onder andere verslag wordt gedaan van een aantal andere praktijkopdrachten. Een beschrijving van de vereiste inhoud van het portfolio wordt gegeven in de "Handleiding Aikido Lerarenopleiding niveau 2" van Aikido Nederland.

In het praktijkexamen moet de cursist een les geven van 25 minuten gebaseerd op een lesplan dat geruime tijd daarvoor (als onderdeel van het portfolio) moet zijn ingeleverd. Het is voor niveau 2 niet de verantwoordelijkheid van de cursist om dit lesplan te maken. Het lesplan mag dus ook gemaakt zijn door de eerste of tweede begeleider van de cursist, of een medecursist. Uiteraard kan een cursist toch besluiten om het lesplan zelf te maken.

Voor dit praktijkexamen is het verder belangrijk dat de cursist drie aikidoka's die ten hoogste de 4^e kyu hebben behaald meeneemt. Iedere examenkandidaat doet dit, en samen vormen deze aikidoka's de groep leerlingen die de lessen van de kandidaten volgt op het examen. Het is dus zaak voor de cursist om tijdig de deelname van deze leerlingen te verzekeren.

Niveau 3

Plenaire bijeenkomsten

Door Aikido Nederland wordt op niveau 3 een aantal onderwerpen plenair gedoceerd. Voor een specificatie zie de opleidingsagenda van Aikido Nederland.

Toetsing

Zoals eerder gesteld omvat de toetsing zowel een praktijk-examen waarin de kandidaat een les moet geven, als het samenstellen van een portfolio waarin onder andere verslag wordt gedaan van een aantal andere praktijkopdrachten. Een beschrijving van de vereiste inhoud van het portfolio wordt gegeven in de "Handleiding Aikido Lerarenopleiding niveau 3" van Aikido Nederland.

In het praktijkexamen moet de cursist een les geven van 45 minuten gebaseerd op een lesplan dat geruime tijd daarvoor (als onderdeel van het portfolio) moet zijn ingeleverd. Leerlingen voor niveau 3 moeten voor het praktijkexamen 3 verschillende (verkorte) lesplannen opstellen en inleveren. De les die op het praktijkexamen wordt gegeven moet gebaseerd zijn op een willekeurig gekozen lesplan uit die drie.

Voor dit praktijkexamen is het verder belangrijk dat de cursist drie aikidoka's die ten hoogste de 1^e kyu hebben behaald meeneemt. Iedere examenkandidaat doet dit, en deze aikidoka's vormen samen de groep leerlingen die de lessen van de kandidaten volgt. Het is dus zaak voor de cursist om tijdig de deelname van deze leerlingen te verzekeren.

Het Yuwakai-gedeelte

Yuwakai is verantwoordelijk voor de begeleiding van de cursisten in het lesgeven en bij de overige praktijkopdrachten. Verder is het de taak van Yuwakai om te controleren of het portfolio volledig en voldoende is. In de praktijk vindt dit plaats door de begeleider van de cursist. Deze controleert het portfolio, tekent het betreffende formulier voor akkoord en voegt dit toe aan het portfolio.

Voorafgaand aan de start van de opleiding inventariseert Yuwakai wie in het ledenkader belangstelling heeft voor het volgen van de opleiding.

Er worden een aantal feedbacksessies georganiseerd waarbij de deelnemers elkaar kunnen zien lesgeven en van feedback voorzien. Het streven is om hierbij ook ervaren leraren aanwezig te laten zijn. Op deze manier kan namelijk vanuit Yuwakai getoetst worden of de cursisten uiteindelijk het niveau hebben om het centraal examen af te kunnen leggen.

Niveau 2

Voor niveau 2 wordt binnen Yuwakai een programma georganiseerd dat bestaat uit minstens 20 uur. Dit programma omvat zowel het oefenen in het begeleid geven van lessen (voorbereiding PvB 2.1), als het onderwijzen en toetsen van de competenties PvB 2.2 (Assisteren bij examens) en PvB 2.3 (Ondersteunen bij organiseren van stages). Daarnaast wordt er een tweetal feedbacksessies georganiseerd.

Lesgeven	*	Met begeleider
Feedbacksessies	4 uur	Gezamenlijk
Voorbereiden PvB 2.2	2 uur	Met begeleider
Uitvoeren PvB 2.2	2 uur	Zelfstandig
Voorbereiden PvB 2.3	2 uur	Met begeleider
Uitvoeren PvB 2.3	8 uur	Zelfstandig
<i>Uren decentraal bijeenkomst/praktijk</i>	<i>18 uur</i>	
Verlagleggen PvB 2.2	2 uur	Zelfstandig
Verlagleggen PvB 2.3	2 uur	Zelfstandig
Samenstellen portfolio overig	8 uur	Zelfstandig
<i>Uren tbv portfolio</i>	<i>12 uur</i>	
<i>Totaal</i>	<i>30 uur</i>	

*Aantal uur niet gespecificeerd door AN

Lesgeven

Een belangrijke activiteit in de lerarenopleiding is het onder begeleiding geven van aikido-lessen. Het aantal uur dat les moet worden gegeven is niet gespecificeerd door AN. Per cursist kan dit verschillen, de ene cursist heeft meer ervaring dan de ander. Het is aan de cursist en zijn of haar begeleider om hier invulling aan te geven. Het is pragmatisch om de cursist een groot gedeelte van de lessen in eigen dojo te laten geven. Het is echter leerzaam om ook les te geven buiten eigen dojo, aangezien er in de verschillende bij Yuwakai aangesloten dojos verschillende

leerstijlen en accenten in het aikido bestaan. Het advies is om de leerling te laten streven naar 3 lessen buiten eigen dojo.

De cursist krijgt vanuit de Yuwakai opleidingscommissie een begeleider toegewezen. Deze helpt de cursist bij het samenstellen van het portfolio en voorziet de cursist van feedback over zijn of haar doceerqualiteiten.

Daarnaast speelt ook de eigen leraar een belangrijke begeleidende rol in het opleidingstraject. Het grootste gedeelte van de lessen vinden immers plaats in eigen dojo. Het is zaak dat de leraar zich dit realiseert voordat deze instemt met het voornemen van de leerling om de lerarenopleiding te volgen. Mocht de leraar een leerling wel toestemming geven om de opleiding te volgen, maar niet om een aantal lessen in eigen dojo te geven dan moet tijdig een vervangende lesgeef-locatie worden gevonden. De opleidingscommissie kan hier een rol in spelen. Mocht dit niet op een bevredigende manier kunnen worden georganiseerd, dan kan de cursist niet deelnemen aan de lerarenopleiding.

De vanuit de opleidingscommissie toegewezen begeleider heeft tot taak om het portfolio-traject te faciliteren en de cursist ook buiten zijn/haar eigen dojo les te laten geven. In de terminologie die door Aikido Nederland wordt gehanteerd is deze begeleider de “praktijkbegeleider”.

Voor niveau 2 van de lerarenopleiding hoeven de gegeven lessen niet op een formulier beoordeeld te worden. Desondanks kan het wel verstandig zijn om dit te doen omdat de cursist op die manier de feedback achteraf kan nalezen.

Overige praktijkopdrachten

Voor de niveau 2 opleiding moeten een tweetal praktijkopdrachten worden uitgevoerd: het assisteren bij kyu-examens en het assisteren bij het organiseren van een stage. Het is zaak dat beide onderdelen tijdig worden ingepland.

Het assisteren bij kyu-examens is het eenvoudigst te organiseren in eigen dojo. Mocht dit niet mogelijk zijn dan is het zaak om tijdig een alternatieve examenlocatie te vinden. De opleidingscommissie kan dit faciliteren. Het gaat er in deze praktijkopdracht om dat de cursist assisteert bij het afnemen van de examens, de leraar van de dojo waarin de examens plaatsvinden heeft hierbij de leiding en kan de cursist dus zodanig instrueren als hem of haar goed dunkt.

Verder moet de cursist assisteren bij het organiseren van een stage. Deze stage kan een stage binnen eigen dojo zijn, een stage georganiseerd door een andere dojo of een Yuwakai-stage. Het is zaak dat de cursist tijdig aangeeft wat zijn of haar voorkeur heeft, zodat ook hier waar nodig de opleidingscommissie een en ander kan faciliteren.

De momenten waarop een en ander voor de cursist duidelijk moet zijn staat beschreven in de sectie “Tijdslijn”.

Controle portfolio

Examens voor niveau 2 vinden over het algemeen plaats in het voorjaar, en de portfolio's moeten ter beoordeling digitaal worden opgestuurd een aantal weken voordat het centraal examen plaatsvindt. Het is de verantwoordelijkheid van de praktijkbegeleider om de portfolio's voorafgaand aan de verzending te controleren op kwaliteit en volledigheid. De precieze data van de examens en het opsturen van de portfolio's worden bekend gemaakt door Aikido Nederland.

Tussen het opsturen van de portfolio's en het centraal examen hebben de cursisten de gelegenheid om eventuele tekortkomingen aan het portfolio op te lossen, in samenspraak met de Toetsingscommissie van Aikido Nederland.

Niveau 3

Voor niveau 3 wordt door Yuwakai een programma georganiseerd dat bestaat uit minstens 58 uur (zie onderstaande tabel).

Dit programma omvat zowel het oefenen in het geven van lessen (minimaal 30 uur), het voorbereiden van de specifieke themalessen die vereist zijn voor PvB 3.1, als het onderwijzen en toetsen van de competenties PvB 3.2 (Organiseren van een dojostage), PvB 3.3 (Organiseren van een dojo-activiteit), PvB 3.4 (Aansturen van aikido-kader) als PvB 3.5 (Afnemen van kyu-examens).

Lesgeven	30 uur
Voorbereiden PvB 3.1	8 uur
Uitvoeren PvB 3.2	8 uur
Uitvoeren PvB 3.3	8 uur
Uitvoeren PvB 3.4	2 uur
Uitvoeren PvB 3.5	2 uur
<i>Uren decentraal bijeenkomst/praktijk</i>	<i>58 uur</i>
Verslagleggen voorbereiding PvB 3.1	5 uur
Verslagleggen PvB 3.2	2 uur
Verslagleggen PvB 3.3	2 uur
Verslagleggen PvB 3.4	2 uur
Verslagleggen PvB 3.5	2 uur
Lesplannen samenstellen	10 uur
Samenstellen portfolio overig	16 uur
<i>Uren tbv portfolio</i>	<i>39 uur</i>
<i>Totaal</i>	<i>97 uur</i>

Lesgeven

Een belangrijke activiteit in de lerarenopleiding is het onder begeleiding geven van aikido-lessen. De eis voor het succesvol behalen van de niveau 3 certificatie is 30 uur aan lessen. Het is pragmatisch om de cursist een groot gedeelte van de lessen in eigen dojo te laten geven. Het is echter leerzaam om ook les te geven buiten eigen dojo, aangezien er in de verschillende bij Yuwakai aangesloten dojos verschillende leerstijlen en accenten in het aikido bestaan. Het advies is om de leerling te laten streven naar 3 lessen buiten eigen dojo.

Voor niveau 3 van de lerarenopleiding moeten 5 lessen met een bepaald lesdoel opgezet worden, en deze lessen moeten door een beoordelaar worden gescoord en ondertekend op een beoordelingsformulier. Het is dus zaak dat tijdig wordt aangegeven waar en wanneer deze lessen gegeven gaan worden, en wie deze gaat beoordelen. Zie voor de specifieke lesopdrachten de "Handleiding lerarenopleiding niveau 3" van Aikido Nederland.

De cursist krijgt vanuit de Yuwakai opleidingscommissie een begeleider toegewezen. Deze helpt de cursist bij het samenstellen van het portfolio en voorziet de cursist van feedback over zijn of haar doceerkwaliteiten. Wanneer de deelnemer niet al een zelfstandige dojo beheert, speelt ook de eigen leraar een belangrijke begeleidende

rol in het opleidingstraject. Het grootste gedeelte van de lessen vindt dan immers plaats in eigen dojo. Het is zaak dat de leraar zich dit realiseert voordat deze instemt met het voornemen van de leerling om de lerarenopleiding te volgen. Mocht de leraar een leerling wel toestemming geven om de opleiding te volgen, maar niet om een aantal lessen in eigen dojo te geven dan moet tijdig een vervangende lesgeef-locatie worden gevonden. Hier kan de opleidingscommissie een rol in spelen. Mocht dit niet op een bevredigende manier kunnen worden georganiseerd, dan kan de leerling niet deelnemen aan de lerarenopleiding.

De vanuit de opleidingscommissie toegewezen begeleider heeft tot taak om het portfolio-traject te faciliteren en de cursist ook buiten zijn/haar eigen dojo les te laten geven. In de terminologie die door Aikido Nederland wordt gehanteerd is deze begeleider de "praktijkbegeleider".

Overige praktijkopdrachten

Voor de niveau 3 opleiding moeten, behalve het vereiste aantal uren lesgeven, een viertal praktijkopdrachten worden uitgevoerd:

- het zelfstandig afnemen van kyu-examens,
- het zelfstandig organiseren van een stage,
- het zelfstandig organiseren van een dojo-evenement en
- het aansturen van het aikido-kader.

Het is zaak dat alle onderdelen tijdig worden ingepland.

Het afnemen van kyu-examens is het eenvoudigst te organiseren in eigen dojo. Mocht dit niet mogelijk zijn is het zaak om tijdig een alternatieve examenlocatie te vinden. Hier kan de opleidingscommissie een rol in spelen. Het gaat er in deze praktijkopdracht om dat de cursist zelfstandig examens afneemt. Mocht deze opdracht plaatsvinden buiten eigen dojo is het verstandig dat de kandidaat van te voren afstemt met de leraar van deze dojo. De cursist is immers niet bekend met de examenkandidaten, hun eventuele bijzonderheden en de zaken die de betreffende dojhouder van belang vindt.

De cursist wordt geacht een stage te organiseren. Dit kan een stage binnen eigen dojo zijn, een stage georganiseerd door een andere dojo of een Yuwakai-stage. Het is zaak dat de cursist tijdig aangeeft wat zijn of haar voorkeur heeft, zodat waar nodig de opleidingscommissie een en ander kan faciliteren.

Het organiseren van een dojo-evenement is een tamelijk vrije opdracht. Hierbij kan gedacht worden aan het geven van een demonstratie, een open les, een workshop, het organiseren van een dojo-uitje et cetera. De cursist moet tijdig aangeven wat hij of zij van plan is met deze opdracht.

Bij het aansturen van het aikido-kader gaat het erom om assistent-leraren onderdelen van een les te laten verzorgen aan de hand van een vooraf opgesteld lesplan. Het is zaak om tijdig te bepalen wie deze assistent is en waar de les gegeven gaat worden.

De momenten waarop een en ander voor de cursist duidelijk moet zijn staat beschreven in de sectie "Tijdslijn".

Controle portfolio

Examens voor niveau 3 vinden over het algemeen plaats in het voorjaar, en de portfolio's moeten ter beoordeling digitaal worden opgestuurd een aantal weken voordat het centraal examen plaatsvindt. Het is de verantwoordelijkheid van de praktijkbegeleider om de portfolio's voorafgaand aan de verzending te controleren op kwaliteit en volledigheid. De precieze data van de examens en het opsturen van de portfolio's worden bekend gemaakt door Aikido Nederland.

Tussen het opsturen van de portfolio's en het centraal examen hebben de cursisten de gelegenheid om eventuele tekortkomingen aan het portfolio op te lossen, in samenspraak met de Toetsingscommissie van Aikido Nederland.

Toegangseisen aan deelnemers

Zowel Aikido Nederland als Yuwakai stelt bepaalde toegangseisen waaraan een aspirant-cursist moet voldoen om deel te kunnen nemen aan de opleiding. In deze sectie worden deze beschreven.

Niveau 2

Aikido Nederland stelt de volgende eisen aan een deelnemer aan de niveau 2 opleiding:

Graad: minimaal Shodan
Leeftijd: minimaal 18 jaar
Opleiding: minimaal VMBO

Daarnaast stelt Yuwakai als aanvullende eis dat de leraar van de kandidaat toestemming geeft voor het volgen van de opleiding.

Niveau 3

Aikido Nederland stelt de volgende eisen aan een deelnemer aan de niveau 3 opleiding:

Graad: minimaal Nidan
Leeftijd: minimaal 18 jaar
Opleiding: minimaal VMBO

Daarnaast stelt Yuwakai als aanvullende eis dat de kandidaat de lerarenopleiding niveau 2 succesvol doorlopen heeft.

EVC

Als een kandidaat van mening is er reden is om vrijstelling te krijgen voor onderdelen van de opleiding wegens eerder verkregen competenties (EVC) dan moet dit aangevraagd worden bij Aikido Nederland. Deze aanvraag vindt plaats middels een gemotiveerde brief of email, waarbij eventuele relevante bewijsstukken zijn bijgevoegd. Deze brief wordt verstuurd aan de opleidingscoördinator van Aikido Nederland, met een cc naar de opleidingscommissie van Yuwakai. De opleidingscoördinator van Aikido Nederland zorgt er vervolgens voor dat de aanvraag in behandeling wordt genomen door de toetsingscommissie van Aikido Nederland.

Hoofdstuk 2: Organisatie

De opleidingscommissie

De organisatie van de opleiding wordt verzorgd door een aantal Yuwakai-leden, die samen de opleidingscommissie vormen. Er zijn meer mensen betrokken bij de opleiding, maar deze hebben niet formeel zitting in de commissie. Reden is om de slagvaardigheid van de commissie te behouden. Als beslissingen gemaakt moeten worden is het niet verstandig om de formele opleidingscommissie te groot te maken.

De commissie bestaat uit een voorzitter (de opleidingscoördinator), en twee overige commissieleden.

De opleidingscommissie is aanspreekpunt voor alles wat met de opleiding te maken heeft, faciliteert cursisten en begeleiders, organiseert feedbacksessies, organiseert voor de begeleiders een kickoff-sessie voordat de opleiding van start gaat en een evaluatiesessie nadat de opleiding is beëindigd.

Taken van de opleidingscoördinator

De opleidingscoördinator is eindverantwoordelijk voor de opleiding. Deze roept waar nodig bijeenkomsten van de opleidingscommissie bijeen en zit deze voor. De opleidingscoördinator bewaakt inhoud en proces van de opleiding en is contactpersoon van de opleidingscoördinator van Aikido Nederland. In terminologie van Aikido-Nederland is de opleidingscoördinator ook de leercoach.

Daarnaast stuurt de opleidingscoördinator ook de opleidingscommissie aan en verdeelt taken over de overige commissieleden.

Taken van de overige commissieleden

De overige commissieleden hebben tot taak om:

- Waar nodig de input te geven over lopende zaken in de opleiding zodat besluitvorming niet uitsluitend bij de opleidingscoördinator ligt
- Zorg dragen voor verschillende aspecten van de opleiding, zoals:
  - Zorg dragen dat feedbacksessies op tijd worden aangekondigd
  - Een vinger aan de pols houden bij begeleiders en cursisten
  - Faciliteren bij PvB's
  - Capaciteit leveren om diverse zaken die zich voordoen tijdens de opleiding aan te vliegen.

Verantwoordelijkheden praktijkbegeleiders

Zoals al eerder gesteld krijgt iedere cursist een begeleider toegewezen door de opleidingscommissie. Deze hebben tot taak één of meerdere cursisten bij te staan wat betreft het decentrale gedeelte van de opleiding. Zij voorzien de cursist van gelegenheid om buiten eigen dojo (gedeeltes van) lessen te kunnen geven en zorgen ervoor dat de Proeven van Bekwaamheid beoordeeld worden door bevoegde beoordelaars.

Verder moet de begeleider de een planning met de cursist afspreken en de resulterende tijdslijn bewaken. In deze planning moeten zaken aan bod komen zoals documenten die door de cursist moeten worden geproduceerd (bijvoorbeeld Visie op Aikido in niveau 3) en de verschillende PvB's. In bijlage 2 staat een template dat door de begeleider en cursist gezamenlijk kan worden ingevuld om dit te bereiken.

Als een cursist bepaalde onderdelen van de opleiding uit het oog verliest is het aan de begeleider om hem of haar hieraan te herinneren binnen redelijke grenzen. Het slagen of zakken van de cursist is niet de verantwoordelijkheid van de begeleider. Het is niet aan de begeleider om door de cursist veroorzaakte problemen op te lossen.

Daarnaast speelt de praktijkbegeleider een belangrijke rol bij de interne beoordeling van de cursist. Hij of zij beoordeelt namelijk of het door de cursist samengestelde portfolio klaar is om ter beoordeling naar Aikido Nederland te worden gestuurd.

Niveau 2

Niveau 2 van de opleiding stelt minder eisen aan de begeleider dan niveau 3.

Kandidaten moeten op het praktijkexamen een korte les geven. Het lesplan hoeven zij niet zelf op te stellen (hoewel sommige cursisten dit misschien liever wel zelf doen). De begeleider zorgt ervoor dat er een lesplan komt dat de cursist kan uitvoeren en dat klopt met het niveau van de les (voor PvB 2.1 is dit ten hoogste 4^e kyu). Het lesplan moet voldoen aan de opbouw die door Aikido Nederland is gespecificeerd ((warming up, Kerndeel A/technisch deel, overgang, Kerndeel B/dynamisch deel, cooling down)). De formulieren hiervoor zijn te downloaden op de website van Aikido Nederland.

Verder moet de kandidaat, om deel te mogen nemen aan het examen, ingevulde en ondertekende beoordelingsformulieren inleveren voor de proeven van bekwaamheid. De begeleider hoeft niet iedere proeve van bekwaamheid zelf te beoordelen, maar moet er wel zorg voor dragen dat de formulieren uiteindelijk worden ondertekend door gekwalificeerde beoordelaars: personen die zelf minstens op niveau 3 zijn gecertificeerd.

Deze proeven van bekwaamheid moeten samen met een aantal andere formulieren worden gecombineerd in een portfolio, en deze moeten zowel door Yuwakai als door

de toetsingscommissie van Aikido Nederland zijn goedgekeurd voordat de cursist deel mag nemen aan het examen.

Niveau 3

De niveau 3 opleiding stelt meer eisen aan de begeleiders.

Ten eerste moeten er een aantal lessen gegeven worden met een vaststaand lesdoel. De cursist moet hiervoor eerst een lesplan opstellen volgens het stramien dat wordt gehanteerd bij de opleiding (warming up, Kerndeel A/technisch deel, overgang, Kerndeel B/dynamisch deel, cooling down). De formulieren hiervoor zijn te downloaden op de website van Aikido Nederland. Deze worden vervolgens besproken met de begeleider zodat de kwaliteit van de lesplannen is verzekerd.

Verder moet de kandidaat, om deel te mogen nemen aan het examen, ingevulde en ondertekende beoordelingsformulieren inleveren voor de proeven van bekwaamheid. De begeleider hoeft niet iedere proeve van bekwaamheid zelf te beoordelen, maar moet er wel zorg voor dragen dat de formulieren uiteindelijk worden ondertekend door gekwalificeerde beoordelaars: personen die zelf minstens op niveau 3 zijn gecertificeerd..

Deze proeven van bekwaamheid moeten samen met een aantal andere formulieren worden gecombineerd in een portfolio, en deze moeten zowel door Yuwakai als door de toetsingscommissie van Aikido Nederland zijn goedgekeurd voordat de cursist deel mag nemen aan het examen.

Verantwoordelijkheden PvB beoordelaars

De beoordelaars van de proeven van bekwaamheid (PvB's) zijn verantwoordelijk voor het observeren en beoordelen van de verschillende PvB's die de cursisten moeten afleggen tijdens de opleiding. Hiervan wordt schriftelijk verslag gemaakt door middel van de hiervoor opgestelde formulieren.

Het is de bedoeling dat de beoordelaars deze formulieren correct en volledig invullen. Wanneer er namelijk zaken ontbreken op het formulier kan de toetsingscommissie van AN het formulier afkeuren, wat in het slechtste geval resulteert in het niet kunnen deelnemen aan het centraal examen.

De PvB-beoordelaar moet minimaal op niveau 3 zijn gecertificeerd.

Bijlage 1: Tijdslijn opleidingscommissie

Niveau 2

Deze tijdslijn kan worden gebruikt als hulpmiddel voor het plannen van de opleiding

	Gebeurtenis	Actie
0	Decentrale bijeenkomst: Informatiebijeenkomst	Communicatie en locatie regelen
1	Inventariseren opdracht	Opleidingscommissie: vaststellen deelnemers opleiding en bepaal of opleiding gegeven gaat worden. Bepaal wie de deelnemers begeleidt.
2	Planning vaststellen	Opleidingscommissie: Datums vaststellen (AN-momenten, plenaire bijeenkomsten en feedbacksessies)
3	Organiseren kickoff-sessie met begeleiders	Opleidingscommissie: datum en locatie vaststellen en uitnodigingen versturen
4	Planning: Lesplan vaststellen	Overleg begeleider, cursist
5	Planning: Lessen buiten eigen dojo afspreken	Overleg begeleider, cursist
6	Planning: Lessen in eigen dojo afspreken	Overleg cursist en eigen leraar
7	Planning: PvB 2.2: Assisteren bij kyu-examens afspreken	Overleg begeleider, cursist en eigen leraar
8	Planning: PvB 2.3: Assisteren bij organiseren stage	Overleg begeleider, cursist en eigen leraar
9	Centrale bijeenkomst: Didactiek	Bezoeken en portfolio laten aftekenen: Cursist
10	Niet-PvB gerelateerde portfolio-inhoud ingevuld	Invullen: cursist Controle: beoordelaar
11	Planning: controleren status Niet-PvB gerelateerde portfolio-inhoud	Opleidingscommissie
12	PvB2.3: Start organiseren evenement	Cursist(en), begeleider
13	Centrale bijeenkomst: Fysiologie/Geschiedenis	Bezoeken en portfolio laten aftekenen: Cursist
14	Ukes regelen voor examen	Cursist
15	Centrale bijeenkomst: EHBSO	Bezoeken, certificaat ontvangen en portfolio laten aftekenen: Cursist
16	PvB 2.2: Assisteren bij kyu-examens	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Afspraak uitvoeren: cursist Beoordeling: beoordelaar
17	PvB 2.2: Verslaglegging	Cursist
18	Examen: Controle ukes geregeld voor examen	Opleidingscommissie
19	Planning: controleren status PvB 2.2	Opleidingscommissie
20	Planning: controleren status PvB 2.3	Opleidingscommissie
21	Centrale bijeenkomst: Kinderen en Jeugd	Bezoeken en portfolio laten aftekenen: Cursist
22	PvB 2.3: Uitvoer georganiseerd evenement	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Uitvoer plan: Cursist(en) Beoordeling: beoordelaar
23	Examen: Inleveren portfolio ter controle	Cursist
24	Examen: Controleren portfolio	Begeleider
25	Examen: Interne beoordeling cursist	Praktijkbegeleider en eigen leraar
26	Examen: Tekenen voor compleetheid	Begeleider
27	Portfolio versturen	Cursist
28	Toetsing portfolio	Toetsingscommissie AN
29	Examen afleggen	Cursist
30	Evaluatiesessie met begeleiders	Opleidingscommissie/begeleiders

Niveau 3

Deze tijdslijn kan worden gebruikt als hulpmiddel voor het plannen van de opleiding

	Gebeurtenis	Actie
0	Decentrale bijeenkomst: Informatiebijeenkomst	Communicatie en locatie regelen
1	Inventariseren opdracht	Opleidingscommissie: vaststellen deelnemers opleiding en bepaal of opleiding gegeven gaat worden. Bepaal wie de deelnemers begeleidt.
2	Planning vaststellen	Opleidingscommissie: Datums vaststellen (AN-momenten, plenaire bijeenkomsten en feedbacksessies)
3	Planning: Productie lesplannen en jaarplan afspreken	Overleg begeleider, cursist
4	Organiseren kickoff-sessie met begeleiders	Opleidingscommissie: datum en locatie vaststellen en uitnodigingen versturen
5	Planning: Lessen buiten eigen dojo afspreken	Overleg begeleider, cursist
6	Planning: Lessen in eigen dojo afspreken	Overleg cursist, eigen leraar
7	Planning: PvB 3.2: Organiseren stage afspreken	Overleg cursist, eigen leraar, begeleider
8	Planning: PvB 3.3: Organiseren dojo-activiteit afspreken	Overleg cursist, eigen leraar, begeleider
9	Planning: PvB 3.4: Aansturen aikido-kader afspreken	Overleg cursist, eigen leraar, begeleider
10	Planning: PvB 3.5: Afnemen kyu-examens	Overleg cursist, eigen leraar, begeleider
11	Centrale bijeenkomst: Didactiek	Bezoeken en portfolio laten aftekenen: Cursist
12	Eerste beoordeelde les geven	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Les uitvoeren: cursist Beoordeling: beoordelaar
13	Niet-PvB gerelateerde portfolio-inhoud ingevuld	Invullen: cursist Controle: beoordelaar
14	Planning: controleren status Niet-PvB gerelateerde portfolio-inhoud	Opleidingscommissie
15	Tweede beoordeelde les geven	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Les uitvoeren: cursist Beoordeling: beoordelaar
16	PvB3.2: Start organiseren stage	Cursist, begeleider
17	PvB3.2: Start organiseren dojo-evenement	Cursist, begeleider
18	Centrale bijeenkomst: EHBSO	Bezoeken en portfolio laten aftekenen: Cursist
19	Derde beoordeelde les geven	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Les uitvoeren: cursist Beoordeling: beoordelaar
20	Ukes regelen voor examen	Cursist
21	Vierde beoordeelde les geven	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Les uitvoeren: cursist Beoordeling: beoordelaar
22	Centrale bijeenkomst: Budo-waarden	Bezoeken, certificaat ontvangen en portfolio laten aftekenen: Cursist
23	PvB 3.5: Afnemen kyu-examens	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Afspraak uitvoeren: cursist Beoordeling: beoordelaar
24	PvB 3.5: Verslaglegging	Cursist
25	Vijfde beoordeelde les geven	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Les uitvoeren: cursist Beoordeling: beoordelaar
26	Examen: Controle ukes geregeld voor examen	Opleidingscommissie
27	Planning: controleren status PvB 3.2	Opleidingscommissie

28	Planning: controleren status PvB 3.3	Opleidingscommissie
29	Centrale bijeenkomst: Wetskennis	Bezoeken en portfolio laten aftekenen: Cursist
30	PvB 3.2: Uitvoer stage	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Uitvoer plan: Cursist Beoordeling: beoordelaar
31	PvB 3.3: Uitvoer dojo-evenement	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Uitvoer plan: Cursist Beoordeling: beoordelaar
32	PvB 3.4: Uitvoer aansturen aikido-kader	Beoordelaar PvB vaststellen: begeleider Uitvoer plan: Cursist Beoordeling: beoordelaar
33	Centrale bijeenkomst: Hersencentra	Bezoeken en portfolio laten aftekenen: Cursist
34	Examen: Inleveren portfolio ter controle	Cursist
35	Examen: Controleren portfolio	Praktijkbegeleider
36	Examen: Interne beoordeling cursist	Praktijkbegeleider en eigen leraar
37	Examen: Tekenen voor compleetheid	Praktijkbegeleider
38	Portfolio versturen	Cursist
39	Toetsing portfolio	Toetsingscommissie AN
40	Examen afleggen	Cursist
41	Evaluatiesessie met begeleiders	Opleidingscommissie/begeleiders

Bijlage 2: Tijdslijn cursist

Niveau 2

		Datum gepland
Formulieren	Persoonlijk ontwikkelplan	
	Overige formulieren	
PvB 2.1 (lesgeven)	Lesplan definitief	
PvB 2.2 (examens afnemen)	Datum vaststellen	
	Verslag PvB 2.2	
PvB 2.3 (organiseren evenement)	Datum vaststellen	
	Verslag PvB 2.3	

Niveau 3

		Datum gepland
Formulieren en documenten	Eigen doelstelling	
	Persoonlijk ontwikkelplan	
	Visie op aikido	
	Overige formulieren	
PvB 3.1 (les geven)	Jaarplanning	
	Lesplan 1 klaar	
	Les 1 plannen en laten beoordelen	
	Zelfevaluatie les 1 invullen	
	Lesplan 2 klaar	
	Les 2 plannen en laten beoordelen	
	Zelfevaluatie les 2 invullen	
	Lesplan 3 klaar	
	Les 3 plannen en laten beoordelen	
	Zelfevaluatie les 3 invullen	
	Lesplan 4 klaar	
	Les 4 plannen en laten beoordelen	
	Zelfevaluatie les 4 invullen	
	Lesplan 5 klaar	
	Les 5 plannen en laten beoordelen	
Zelfevaluatie les 5 invullen		
PvB 3.2 (organiseren dojo-stage)	Vorbereiding dojo-stage	
	Datum vaststellen en laten beoordelen	
	Evaluatie dojo-stage	
PvB 3.3 (organiseren dojo-evenement)	Vorbereiding dojo-evenement	
	Datum vaststellen en laten beoordelen	
	Evaluatie dojo-evenement	
PvB 3.4 (aansturen aikido-kader)	Vorbereiding aansturen aikido-kader	
	Datum vaststellen en laten beoordelen	
	Evaluatie aansturen aikido-kader	
PvB 3.5 (afnemen kyu-examens)	Vorbereiding afnemen kyu-examens	
	Datum vaststellen en laten beoordelen	
	Evaluatie afnemen kyu-examens	